

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 201/22

Λουξεμβούργο, 15 Δεκεμβρίου 2022

Προτάσεις του γενικού εισαγγελέα στην υπόθεση C-204/21 | Επιτροπή κατά Πολωνίας (Ανεξαρτησία και ιδιωτική ζωή των δικαστών)

Γενικός εισαγγελέας A. M. Collins: παραβιάζει το δίκαιο της Ένωσης ο πολωνικός νόμος περί τροποποίησης των κανόνων οργάνωσης των τακτικών δικαστηρίων και περί του Ανωτάτου Δικαστηρίου

Συντρέχει παραβίαση του δικαίου της Ένωσης καθόσον τα εθνικά δικαστήρια δεν δύνανται να διασφαλίζουν ότι το δίκαιο της Ένωσης εφαρμόζεται, σε κάθε περίπτωση, από ανεξάρτητο και αμερόληπτο δικαστήριο, καθόσον ανατίθεται στο πειθαρχικό τμήμα του Ανωτάτου Δικαστηρίου αρμοδιότητα σε θέματα που σχετίζονται με το καθεστώς των δικαστών και καθόσον προσβάλλονται τα δικαιώματα των δικαστών στον σεβασμό της προσωπικής ζωής και στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα

Μετά την έκδοση από την Πολωνία, στις 20 Δεκεμβρίου 2019, νόμου περί τροποποίησης εθνικών κανόνων περί οργάνωσης των τακτικών δικαστηρίων και περί του Ανωτάτου Δικαστηρίου (στο εξής: τροποποιητικός νόμος), η Επιτροπή άσκησε προσφυγή με αίτημα να διαπιστωθεί ότι η Πολωνία είχε παραβεί διάφορες διατάξεις του δικαίου της Ένωσης. Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι ο τροποποιητικός νόμος περιορίζει ή αποκλείει τη δυνατότητα των εθνικών δικαστηρίων να διασφαλίζουν ότι οι ιδιώτες που επιθυμούν να ασκήσουν δικαιώματα που απορρέουν από το δίκαιο της Ένωσης έχουν πρόσβαση σε ανεξάρτητο και αμερόληπτο δικαστήριο που έχει προηγουμένως συσταθεί νομίμως. Η Επιτροπή υποστηρίζει επίσης ότι, στον βαθμό που ο τροποποιητικός νόμος ανέθεσε στο πειθαρχικό τμήμα του Ανωτάτου Δικαστηρίου (στο εξής: πειθαρχικό τμήμα), του οποίου η ανεξαρτησία και αμεροληψία δεν είναι εγγυημένες, αρμοδιότητα σε θέματα σχετικά με το καθεστώς των δικαστών, ο εν λόγω νόμος επηρεάζει την ανεξαρτησία των δικαστών των οποίων το καθεστώς υπόκειται σε έλεγχο από το πειθαρχικό τμήμα. Επιπλέον, κατά την Επιτροπή, υποχρεώνοντας τους δικαστές να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τις δημόσιες και κοινωνικές δραστηριότητές τους σε ενώσεις και μη κερδοσκοπικά ιδρύματα, περιλαμβανομένης της συμμετοχής σε πολιτικό κόμμα, πριν από τον διορισμό τους, και να δημοσιεύουν τις εν λόγω πληροφορίες, ο τροποποιητικός νόμος προσβάλλει τα δικαιώματά τους στον σεβασμό της ιδιωτικής ζωής και στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Η Επιτροπή ζήτησε επίσης από το Δικαστήριο να υποχρεώσει την Πολωνία, εν αναμονή της απόφασης επί της ουσίας στην εν λόγω διαδικασία λόγω παραβάσεως, να αναστείλει την εφαρμογή πλειόνων διατάξεων του τροποποιητικού νόμου. Με διάταξη της 14ης Ιουλίου 2021¹, η Αντιπρόεδρος του Δικαστηρίου έκανε δεκτή την αίτηση της Επιτροπής για τα συγκεκριμένα ασφαλιστικά μέτρα. Στις 27 Οκτωβρίου 2021, ο Αντιπρόεδρος του Δικαστηρίου υποχρέωσε² την Πολωνία να καταβάλλει στην Επιτροπή χρηματική ποινή ύψους 1 000 000 ευρώ ημερησίως έως ότου συμμορφωθεί πλήρως με τη διάταξη της 14ης Ιουλίου 2021 ή, άλλως, έως την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης στην υπόθεση C-204/21.

¹ Διάταξη της 14ης Ιουλίου 2021, Επιτροπή κατά Πολωνίας (C-204/21 R, βλ., επίσης, Ανακοινωθέν Τύπου αριθ. 127/21).

² Διάταξη της 27ης Οκτωβρίου 2021, Επιτροπή κατά Πολωνίας (C-204/21 R, βλ., επίσης, Ανακοινωθέν Τύπου αριθ. 192/21).

Με τις σημερινές προτάσεις του, ο γενικός εισαγγελέας Anthony Michael Collins παρατηρεί, πρώτον, ότι ο τροποποιητικός νόμος παρέχει στο τμήμα εκτάκτου ελέγχου και δημόσιων υποθέσεων του Ανωτάτου Δικαστηρίου (στο εξής: έκτακτο τμήμα) αποκλειστική αρμοδιότητα να αποφαινεται επί αιτιάσεων, μεταξύ άλλων, σχετικά με την έλλειψη ανεξαρτησίας δικαστή ή δικαστηρίου και να λαμβάνει στο πλαίσιο αυτό διορθωτικά μέτρα. Συναφώς, ο γενικός εισαγγελέας τονίζει ότι η ανάθεση στο έκτακτο τμήμα αποκλειστικής αρμοδιότητας να αποφαινεται επί του συγκεκριμένου θέματος δεν εμποδίζει **αυτή καθεαυτήν** τα εθνικά δικαστήρια να εξετάζουν αν δικαστής ή δικαστήριο πληροί την απαίτηση περί ανεξαρτησίας. Αντιθέτως, εάν τα εν λόγω δικαστήρια διατηρούν αμφιβολίες σχετικά με την εκπλήρωση της απαίτησης ανεξαρτησίας, μπορούν να παραπέμψουν το ζήτημα στο έκτακτο τμήμα προς λήψη απόφασης. Επομένως, ο γενικός εισαγγελέας προτείνει στο Δικαστήριο να απορρίψει την προσφυγή της Επιτροπής στον βαθμό που βάλλει κατά της νομιμότητας της αποκλειστικής αρμοδιότητας που ανατίθεται στο έκτακτο τμήμα.

Δεύτερον, ο γενικός εισαγγελέας επισημαίνει ότι ο τροποποιητικός νόμος **εμποδίζει όλα τα πολωνικά δικαστήρια να εγείρουν ή να εξετάζουν το ζήτημα του αν δικαστής διορίστηκε νομίμως ή μπορεί να ασκεί δικαστικά καθήκοντα**. Κατά τον γενικό εισαγγελέα, η συγκεκριμένη απαγόρευση βαίνει πέραν της υποχρέωσης ενός δικαστηρίου να απέχει από τον έλεγχο της πράξης διορισμού δικαστή από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και **εμποδίζει τα πολωνικά δικαστήρια να εξετάσουν ζητήματα σχετικά με την ανεξαρτησία της σύνθεσης δικαστηρίου**.

Τρίτον, ο γενικός εισαγγελέας παρατηρεί ότι, βάσει του τροποποιητικού νόμου, **η εξέταση από δικαστή της συμμόρφωσης προς τις απαιτήσεις περί ανεξάρτητου και αμερόληπτου δικαστηρίου που έχει προηγουμένως συσταθεί νομίμως**, περιλαμβανομένης απόφασης παραπομπής του ζητήματος στο Δικαστήριο προς έκδοση προδικαστικής αποφάσεως, **μπορεί να συνιστά πειθαρχική παράβαση**. Δεδομένου ότι το πειθαρχικό τμήμα δεν πληροί τις απαιτήσεις ανεξαρτησίας και αμεροληψίας³, υπάρχει αυξημένος κίνδυνος **οι σχετικές διατάξεις του τροποποιητικού νόμου να ερμηνευθούν κατά τρόπο ώστε να διευκολύνεται η χρήση του πειθαρχικού καθεστώτος για την άσκηση επιρροής στις δικαστικές αποφάσεις**.

Τέταρτον, ο γενικός εισαγγελέας επισημαίνει ότι, μολονότι το **πειθαρχικό τμήμα δεν είναι ανεξάρτητο και αμερόληπτο δικαιοδοτικό όργανο**, ο τροποποιητικός νόμος του αναθέτει αρμοδιότητα να εκδικάζει και να αποφαινεται επί υποθέσεων που έχουν άμεσο αντίκτυπο στο καθεστώς των δικαστών και των βοηθών δικαστών και στην άσκηση του λειτουργήματός τους. Πρόκειται για υποθέσεις που αφορούν αιτήσεις χορήγησης έγκρισης για την άσκηση ποινικής δίωξης κατά δικαστών και βοηθών δικαστών ή για τη σύλληψή τους, υποθέσεις εργατικού και κοινωνικοασφαλιστικού δικαίου που αφορούν δικαστές του Ανωτάτου Δικαστηρίου και υποθέσεις που αφορούν την υποχρεωτική συνταξιοδότησή τους.

Ως εκ τούτου, ο γενικός εισαγγελέας εκτιμά ότι **οι διατάξεις του τροποποιητικού νόμου περί επιβολής απαγόρευσης στους δικαστές να εξετάζουν ζητήματα σχετικά με την ανεξαρτησία δικαστηρίου, το σχετικό πειθαρχικό καθεστώς και η ανάθεση στο πειθαρχικό τμήμα αρμοδιότητας στα ως άνω θέματα συνιστούν παράβαση της απαίτησης ανεξάρτητου και αμερόληπτου δικαστηρίου κατά την έννοια του δικαίου της Ένωσης**. Επομένως, ο γενικός εισαγγελέας Α. Μ. Collins προτείνει **στο Δικαστήριο να κάνει δεκτή την προσφυγή της Επιτροπής ως προς τις συγκεκριμένες αιτιάσεις**.

Τέλος, όσον αφορά την υποχρέωση των δικαστών να δηλώνουν τη συμμετοχή τους σε πολιτικό κόμμα ή σε ένωση ή τη θέση που κατέχουν σε μη κερδοσκοπικό ίδρυμα, και να δημοσιεύουν τα εν λόγω δεδομένα, ο γενικός εισαγγελέας φρονεί ότι η συγκεκριμένη απαίτηση μπορεί να συνεπάγεται **επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων** κατά την έννοια του ΓΚΠΔ. Στο πλαίσιο αυτό, ο γενικός εισαγγελέας τονίζει ότι η Πολωνία δεν εξήγησε ποια μέτρα έλαβε προκειμένου να διασφαλίσει το δικαίωμα των δικαστών στην προστασία τέτοιων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και το δικαίωμά τους στον σεβασμό της ιδιωτικής ζωής τους, **στοιχείο το οποίο συνιστά καθεαυτό**

³ Απόφαση της 15ης Ιουλίου 2021, Επιτροπή κατά Πολωνίας (C-791/19, βλ., επίσης, Ανακοινωθέν Τύπου αριθ. 130/21).

προσβολή των εν λόγω δικαιωμάτων.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Οι προτάσεις του γενικού εισαγγελέα δεν δεσμεύουν το Δικαστήριο. Έργο του γενικού εισαγγελέα είναι να προτείνει στο Δικαστήριο, με πλήρη ανεξαρτησία, νομική λύση για την υπόθεση που του έχει ανατεθεί. Η υπόθεση τελεί υπό διάσκεψη στο Δικαστήριο. Η απόφαση θα εκδοθεί αργότερα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) των προτάσεων δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα CURIA κατά την ημερομηνία αναπτύξεώς τους.

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582

Στιγμιότυπα από την ανάπτυξη των προτάσεων διατίθενται από το «[Europe by Satellite](#)» ☎(+32) 2 2964106

Μείνετε συνδεδεμένοι!

